

Stichting Atlantikwall Museum Scheveningen

Jaarverslag 2015

Inleiding

De Stichting Atlantikwall werkt samen met alle relevante organisaties in Den Haag, die zich bezig houden met de Tweede Wereldoorlog. Ook zijn wij lid van het netwerk Atlantikwall Zuid Holland en delen informatie over en weer met de daaraan verbonden organisaties. In het verslag jaar waren er weer vele contacten met onder meer de Provincie Zuid Holland, het Haags Historisch Museum, Museon, het Gilde, monumentenzorg van de gemeente Den Haag en de deelgemeenten waarin de door ons beheerde complexen liggen.

Onze dank gaat uit naar deze organisaties en de daaraan verbonden personen en, niet in de laatste plaats, onze aangesloten vrijwilligers. In het bijzonder zijn wij het Fonds Schiefbaan Hovius, dat ons in staat heeft gesteld schoolklassen voortaan op een geschikte wijze te kunnen ontvangen, erkentelijk. Met steun van al deze organisaties en personen is voor ons 2015 een jaar geworden waarin wij veel hebben kunnen realiseren en waarvan wij in dit verslag een kort overzicht willen geven.

Beleid

Het bestuur heeft aan wethouder Wijsmuller de vierjarige toekomstvisie voorgelegd. Het plan is gunstig ontvangen en vormt de basis voor een jaarlijkse subsidie aanvraag met dito verantwoording. De zwaartepunten in het vierjaren plan zijn de renovatie van bunkers en het ontwikkelen van een aantrekkelijk educatief programma voor de bezoekers de zwaartepunten. Voor het verslagjaar lag de prioriteit bij de uitbreiding van onze locaties Badhuisweg en Kijkduin.

Naast eigen prioriteiten ziet het bestuur ook andere initiatieven als relevant. De stichting heeft dit vastgelegd in een notitie ten behoeve van een gemeentelijke visie op de mogelijkheden van de Atlantikwall voor de stad. En om praktisch te blijven hebben wij een gereviseerde herdruk van het gidsje *Fietsroute Atlantikwall Den Haag Scheveningen* uitgegeven.

Badhuisweg

De Stichting heeft als vaste locatie een tweetal bunkers in het complex Verdedigingsstab aan de Badhuisweg in Scheveningen. Het bestuur heeft als een voor de hand liggende strategie, gekozen voor upgrading van de bestaande bunkers en uitbreiding van het aantal te bezoeken bunkers in dit complex. Het oorspronkelijke plan, ondersteund door gemeente en provincie, voor 2015 voorzag daartoe in het toegankelijk maken van een viertal bunkers. De uitvoering van deze plannen is ernstig vertraagd door het inmiddels ingetrokken plan van de gemeente het Haags Bunkermuseum in twee van deze bunkers huisvesten.

Desalniettemin heeft de stichting op de Badhuisweg, met inzet van meer dan 500 uren van onze vrijwilligers, de twee in beheer zijnde bunkers grondig kunnen herinrichten, met het oog

op het toenemend bezoek van schoolklassen. In de bunkers zijn, met het oog op een authentieke uitstraling, diverse glazen afscheidingen aangebracht, inclusief een stalen borstwering en andere veiligheidsvoorzieningen. De telefoonruimte is evenzo voorzien van een glaswand. Diverse ruimten zijn opnieuw ingericht, onder meer met een flatscreen televisie inclusief geheugenkaarten.

Daarnaast is de toiletbunker compleet gerenoveerd. De werkzaamheden omvatten het plaatsen van een stalen steunconstructie boven de ingang, een metalen toegangsdeur, trapleuning, deurkozijnen met oude paneeldeuren en één toiletruimte is gereconstrueerd met sanitair en wordt gebruikt voor expositie. Het is wachten op definitieve toestemming van het stadsdeel, alvorens de werkzaamheden aan dit bunkertje kunnen worden afgerond.

Widerstandsnest Wn 67

De Stichting Atlantikwall Museum Scheveningen heeft naast de Verdedigingsstab het complex Widerstandsnest 67 HL in beheer. Het complex is in 2015 verder toegankelijk gemaakt door het herstellen van het dak van een overdekte loopgraaf en een reconstructie van een open loopgraaf. De provincie en gemeente hebben ook dit project financieel ondersteund. De stichting heeft uit eigen reserves het benodigd budget aangevuld, naast de inzet van ruim 1500 uren van de aangesloten vrijwilligers.

Volgens plan is het dak van het gangenstelsel over veertien meter hersteld. Het gemetselde tooggewelf is aangebracht met in achtneming van de toenmalige werkmethode, zodat de authentieke uitstraling behouden kon blijven. Tijdens deze werkzaamheden is een mortierput aangetroffen die nu te bezichtigen is. Voorts hebben de vrijwilligers de loopgraaf naar een van de nog aanwezige tobruks volgens het oude tracé ontgraven en van een houten wandafwerking voorzien. De tobruk zelf is afsluitbaar gemaakt met behulp van een stalen entreedeur en een stalen deksel.

De aandacht voor het omringend natuurgebied blijkt onder meer uit de bij aanvang rond het werkgebied aangelegde afrastering die inloop van amfibieën en zoogdieren moet voorkomen. Ook de afvoer van circa 75 ton puin en zand vroeg om de nodige zorgvuldigheid en overleg met de beheerders. De veiligheid voor bezoekers is gewaarborgd door het aanbrengen van veiligheidsvoorzieningen zoals een nooddeur, nooduitgang bordjes, staalwerk ter plaatse van de lichtschachten, en led verlichting in het gehele complex.

Bezoekers

2015 was het jaar waarin de bevrijding - 70 jaar geleden - uitgebreid werd herdacht. Het Haags Historisch Museum, Museon en het Omniversum hadden extra aandacht voor de oorlog en de Atlantikwall. Door goed aan te sluiten op relevante evenementen, mocht de stichting vele bezoekers ontvangen. Met name de Haagse Bunkerdag zorgde voor grote aantallen bezoekers, ook op locaties zoals de commandobunker Führer der Schnellboote en Widerstandsnest 66, die bij hoge uitzondering open kunnen worden gesteld. Al met al een zeer geslaagd evenement.

Voor 2015 mochten wij circa 9000 bezoekers ontvangen, wat het totaal aantal bezoekers sinds 2008 op meer dan 29.000 brengt. In het verslagjaar hebben wij, ten behoeve van het toenemend aantal bezoekers, onze website volledig vernieuwd. De geboden informatie is nu beter toegankelijker, vollediger en gemakkelijker te actualiseren. De website trekt per maand ruim 4000 unieke bezoekers, vooral via Den Haag Marketing.

Zoals hierboven aangegeven zijn wij thans goed uitgerust voor bezoek van schoolklassen uit het lager onderwijs. In het verslagjaar heeft de stichting met Het Gilde contact gezocht om gidsen te werven die, met de speciaal daartoe opgezette training van het Erfgoedhuis Zuid Holland in staat zijn scholen adequaat te bedienen. De door de Provincie uitgebrachte film over de Atlantikwall is uiteindelijk pas eind 2015 gekomen en is nu beschikbaar voor vertoning op onze locatie Badhuisweg.

Met dit alles sluit de stichting aan op een groot provinciaal educatief project. De voorbereidingen zijn in 2014 gestart en aanvang 2015 zijn wij begonnen met de ontvangst van schoolklassen. Wij hebben dit jaar veel schoolkinderen in de bunkers ontvangen, waarvan een paar honderd in schoolverband. Naast museumbezoek op de Badhuisweg zijn scholen ook enthousiast over bezoeken aan de WN 67 in Kijkduin - makkelijk te combineren met fietstochten en strandbezoek. Er zijn dus twee van elkaar verschillende mogelijkheden voor schoolbezoek.

Den Haag mist een bezoekers- en informatiecentrum dat recht doet aan de bijzondere positie van de stad in de Tweede Wereldoorlog. Voor een dergelijk centrum heeft de stichting in 2014 een haalbaarheidsstudie naar een bezoekerscentrum op de locatie Badhuisweg afgerond. Het bestuur is tot de conclusie gekomen dat een dergelijk centrum teveel (financiële) risico's met zich meebrengt en moet daarom noodgedwongen afzien van een eigenstandige actieve ontwikkelaarsrol.

Bestuur

Het bestuur van de Stichting kwam in 2015 acht keer bijeen. De stichting ziet met de toenemende belangstelling voor de Atlantikwall als erfgoed de noodzaak om professioneler en efficiënter te opereren. Het bestuur heeft daartoe onder meer besloten de betrokkenheid van de vrijwilligers bij bestuurszaken te verhogen door enkele beheerders naast de vaste adviseur permanent bij de bestuursvergadering aanwezig te laten zijn. Voorts is een begin gemaakt met een meer systematische opzet van het beheer van de collectie en de uitwerking van het huishoudelijk reglement.

Met het oog op een zorgvuldig beheer en verantwoording van de toevertrouwde subsidies heeft het bestuur enkele praktische zaken afgesproken om de mogelijke schijn van belangenverstremgeling bij inkoop en uitbesteding te vermijden.

maart 2016,

Gustaaf Boissevain